

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА

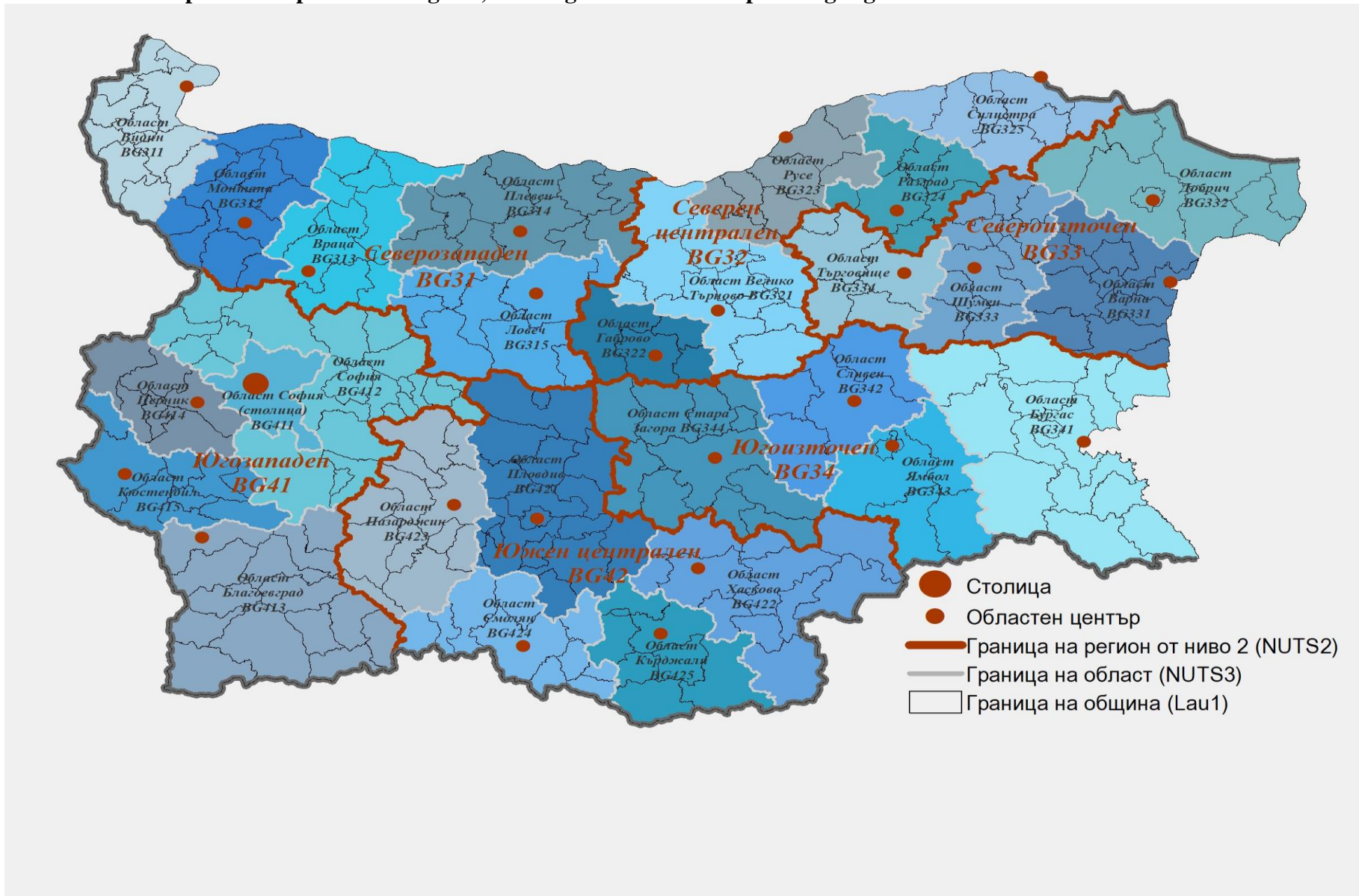
**КАРТА НА РЕГИОНАЛНИТЕ ПОМОЩИ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ,
ПРИЛОЖИМА ЗА ПЕРИОДА
1 ЯНУАРИ 2022 - 31 ДЕКЕМВРИ 2027**

PROPOSAL FOR

**MAP OF REGIONAL AID OF THE REPUBLIC OF BULGARIA,
APPLICABLE FOR THE PERIOD
1 JANUARY 2022 - 31 DECEMBER 2027**

Карта на Република България, показваща наименованието на районите за планиране на ниво NUTS 2 и NUTS 3

Map of the Republic of Bulgaria, showing the name of the planning regions at NUTS 2 and NUTS 3 level

Класификацията на териториалните единици за статистически цели (България)
NUTS - Classification (Nomenclature) of Territorial Units for Statistics (Bulgaria)

Версия 2016 - без промени от версия 2006
Version 2016 - no changes since version 2006

Име на Колона <i>Field Name</i>	Описание <i>Description</i>	
NUTS_CODE	Код по класификацията	Code from the classification
NUTS_NAME_BG	Наименование на кирилица	Name in cyrilic alphabet
NUTS_NAME_LAT	Наименование на латиница	Name in latin alphabet
NUTS_LEVEL	Ниво от класификацията	Level from the classification

NUTS_LEVEL	Описание <i>Description</i>	
NUTS 0	Държава	Country
NUTS 1	Статистическа зона	Statistical zone
NUTS 2	Статистически район	Statistical region
NUTS 3	Област	District

NUTS3 отговаря на националното административно ниво - Област
NUTS3 is equal to national administrative level - "Oblast" (District)

EKATTE_OBL
EKATTE_OBL **Код на областта в ЕКАТТЕ (Единен класификатор на административно териториалните и териториални единици в България)**
Code of the district in EKATTE (Unified classification of administrative-territorial and territorial units in Bulgaria)

Информация
Information

<http://www.nsi.bg/bg/node/157/>
<http://www.nsi.bg/en/node/12993/>

1. ВИДОВЕ РЕГИОНИ / TYPE OF THE REGIONS

България Bulgaria	Региони по NUTS NUTS Regions	БВП на глава от населението в % ¹ GDP per capita in %	Процент от населението на държавата членка в % ² Population share %
Региони от тип „а“ Regions type “a”	BG31 Северозападен / Severozapaden	31,67	10,66 %
	BG32 Северен централен / Severen tsentralen	34,33	11,24 %
	BG33 Североизточен / Severoiztochen	40,33	13,26 %
	BG34 Югоизточен / Yugoiztochen	43,00	14,74 %
	BG42 Южен централен / Yuzhen tsentralen	35,00	20,13 %
Предварително определени региони от тип „в“ (бивши региони от тип „а“) Predefined regions “c” (ex regions type “a”	BG41 Югозападен / Yugozapaden	81,33	29,97 %
Общо покритие на населението за периода 2022—2027 Population coverage for the period 2022- 2027	—	—	100,00 %

¹ Измерен по стандарт на покупателна способност, тригодишна средна стойност за периода 2016—2018 г. (ЕС-27 = 100) (актуализиран на 23.3.2020 г.) / Annex 1 RAG 2022-2027

² Въз основа на данни на Евростат за населението за 2018 г. / Annex 1 RAG 2022-2027

**2. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА РАЙОНИТЕ В БЪЛГАРИЯ, СЪГЛАСНО NUTS
КЛАСИФИКАЦИЯТА НА ЕВРОСТАТ
IDENTIFICATION OF THE REGIONS IN BULGARIA, ACCORDING TO THE NUTS
CLASSIFICATION OF EUROSTAT**

NUTS CODE	NUTS NAME BG	NUTS NAME LAT	NUTS LEVEL
BG	България	Bulgaria	0
BG3	Северна и Югоизточна България	Severna I Yugoiztochna Bulgaria	1
BG31	Северозападен	Severozapaden	2
BG311	Видин	Vidin	3
BG312	Монтана	Montana	3
BG313	Враца	Vratsa	3
BG314	Плевен	Pleven	3
BG315	Ловеч	Lovech	3
BG32	Северен централен	Severen tsentralen	2
BG321	Велико Търново	Veliko Tarnovo	3
BG322	Габрово	Gabrovo	3
BG323	Русе	Ruse	3
BG324	Разград	Razgrad	3
BG325	Силистра	Silistra	3
BG33	Североизточен	Severoiztochen	2
BG331	Варна	Varna	3
BG332	Добрич	Dobrich	3
BG333	Шумен	Shumen	3
BG334	Търговище	Targovishte	3
BG34	Югоизточен	Yugoiztochen	2
BG341	Бургас	Burgas	3
BG342	Сливен	Sliven	3
BG343	Ямбол	Yambol	3
BG344	Стара Загора	Stara Zagora	3
BG4	Югозападна и Южна централна България	Yugozapadna i Yuzhna tsentralna Bulgaria	1
BG41	Югозападен	Yugozapaden	2
BG411	София (столица)	Sofia (stolitsa)	3
BG412	София	Sofia	3
BG413	Благоевград	Blagoevgrad	3
BG414	Перник	Pernik	3
BG415	Кюстендил	Kyustendil	3
BG42	Южен централен	Yuzhen tsentralen	2
BG421	Пловдив	Plovdiv	3
BG422	Хасково	Haskovo	3
BG423	Пазарджик	Pazardzhik	3
BG424	Смолян	Smolyan	3
BG425	Кърджали	Kardzhali	3
BGZ	EXTRA-REGIO NUTS 1	EXTRA-REGIO NUTS1	1
BGZZ	Extra-Regio NUTS 2	Extra-Regio NUTS2	2
BGZZZ	Extra-Regio NUTS 3	Extra-Regio NUTS3	3

NUTS3 CODE	NUTS3 NAME BG	NUTS3 NAME LAT	EКАТТЕ OBL	abc
BG413	Благоевград	Blagoevgrad	BLG	01
BG341	Бургас	Burgas	BGS	02
BG331	Варна	Varna	VAR	03
BG321	Велико Търново	Veliko Tarnovo	VTR	04
BG311	Видин	Vidin	VID	05
BG313	Враца	Vratsa	VRC	06
BG322	Габрово	Gabrovo	GAB	07
BG332	Добрич	Dobrich	DOB	08
BG425	Кърджали	Kardzhali	KRZ	09
BG415	Кюстендил	Kyustendil	KNL	10
BG315	Ловеч	Lovech	LOV	11
BG312	Монтана	Montana	MON	12
BG423	Пазарджик	Pazardzhik	PAZ	13
BG414	Перник	Pernik	PER	14
BG314	Плевен	Pleven	PVN	15
BG421	Пловдив	Plovdiv	PDV	16
BG324	Разград	Razgrad	RAZ	17
BG323	Русе	Ruse	RSE	18
BG325	Силистра	Silistra	SLS	19
BG342	Сливен	Sliven	SLV	20
BG424	Смолян	Smolyan	SML	21
BG412	София	Sofia	SFO	22
BG411	София (столица)	Sofia (stolitsa)	SOF	23
BG344	Стара Загора	Stara Zagora	SZR	24
BG334	Търговище	Targovishte	TGV	25
BG422	Хасково	Haskovo	HKV	26
BG333	Шумен	Shumen	SHU	27
BG343	Ямбол	Yambol	JAM	28

3. СПЕЦИФИКИ И ОПИСАНИЕ НА РЕГИОНИТЕ ПО НИВО 2 (NUTS-II)

1. СЕВЕРОЗАПАДЕН РЕГИОН

ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА

Северозападният регион е част от регион от ниво NUTS 1 „Северна и Югоизточна България“, включващ областите Видин, Враца, Монтана, Плевен и Ловеч и съставните им 51 общини.

Регионът обхваща северозападните части на България – територията е разположена между река Дунав на север и билото на Стара планина на юг. Северната му граница е естествена (река Дунав) и съвпада с част от държавната граница с Република Румъния, западната - съвпада с държавната граница на Република България с Република Сърбия, източната е със Северен централен регион, а на юг регионът граничи със Югозападния и Южния централен регион. Релефът е планински по южната граница и равнинен до хълмист в северната и средната част. Площта му възлиза на 19 070 км² или 17% от територията на страната.

Демографската структура и тенденциите от последните години са подчертано негативни. Според данни на НСИ към 31.12.2020 г. броят на населението е 720 172 души, а гъстотата – 37,76 д/км². Тези стойности са най-ниските сред всички региони в страната. Територията е слабо населена, в определени части обезлюдена, с обособени, но неголеми урбанизирани центрове.

Приносът на СЗР в икономическото развитие на страната остава нисък, като БВП на региона за 2019 г. към този на страната е 6,43%. Това е най-слабият показател в сравнителен план между шестте региона за планиране. Създаденият БВП на глава от населението през 2019 г. възлиза на 10 447 лв. или 61,2% от средния за страната. Едва 2,5% от преките чуждестранни инвестиции в страната са насочени в региона, реализирани предимно в областите Плевен и Враца.

Промишлеността е представена от производство и разпределение на електрическа енергия, хранително-вкусова промишленост, машиностроене и други. Регионът се отличава с висок потенциал за развитие на селското стопанство, но делът му в създадената БДС към 2019 г. е 9,64 %. Добре е развита енергийната инфраструктура. В региона се намира „АЕЦ Козлодуй“ (област Враца) - единствената атомна централа в България и най-голям производител на електроенергия в страната.

На територията на Северозападен регион са регистрирани 3 883 недвижими културни ценности (НКЦ) на материалното недвижимо културно наследство. В Индикативната листа на Р. България за световни паметници на ЮНЕСКО в региона попадат: пещерата Магура с рисунки от бронзовата епоха; природният резерват „Врачански Карст“, Белоградчишките скали и Национален парк „Централен Балкан“ и Границите на Римската империя – Дунавски лимес в България. Делът на защитените зони по НАТУРА 2000 е 31,6% от територията на региона. В тях попада голяма част от националния парк „Централен Балкан“.

Дължината на пътната мрежа в региона е 3 435 км, като едва 18 км са автомагистрала и 399 км са пътища I клас. В последните години ускорено се изгражда частта на АМ Хемус, попадаща в границите на региона.

Северозападният регион е един от най-добре разположените спрямо пространствената организация на ТЕН-Т мрежата в страната. През територията му преминават два от коридорите със съответните съставни елементи – „Рейнско–Дунавски“ (вътрешноводен път р. Дунав, с пристанище Видин) и „Ориент/Източно–Средиземноморски“ (железопътно и пътно трасе по направление Видин–София–Кулата). Наличието на тези инфраструктурни обекти от висок ранг налага ускорено приваждане на параметрите им в съответствие с изискванията на ТЕН-Т мрежата, което ще даде силен тласък в развитието на региона.

Железопътната мрежа е представена от две основни линии: жп линия 2 София–Мездра–Горна Оряховица – Каспичан–Синдел–Варна и жп линия 7 Мездра–Видин. Водният транспорт е представен от пристанищата: Видин, Лом, Оряхово, Сомовит, Белене, както и Фериботния терминал Никопол.

Периферното разположение на Северозападния регион по отношение на държавните граници на страната е възможност за развитие на многообразни връзки с трансграничен и транснационален характер.

ПОТЕНЦИАЛИ ЗА РАЗВИТИЕ

Потенциалите за развитие на Северозападен регион, отчетени в Националната стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022 г.) са в следните сфери:

- Развитие на транспортната инфраструктура - модернизиране на инфраструктурата на Коридор №4, изграждане на мост при Оряхово-Бекет; подобряване на съществуващите пристанища и фериботни комплекси във Видин, Лом, Оряхово, Сомовит и Никопол; развитие на мултиmodalни транспортни системи и комбинирани превози; пълноценно използване на водния ресурс на река Дунав, както и на нейния транспортен и енергиен потенциал; реконструкция и модернизация на второкласни и третокласни пътища и пътища от общинската пътна мрежа;
- Подобряване на човешките ресурси чрез инвестиции в човешки капитал; съхраняване на демографския потенциал с грижа към младите хора;
- Създаване на висше учебно заведение и/или специализирано професионално учебно заведение в северозападния край - в гр. Видин или в гр. Монтана, чрез което да се задържат млади хора в региона и да се осигурява тяхната професионална реализация;
- Подобряване на туристическото предлагане и развитие на разнообразни туристически продукти и услуги. Използване на уникалните дадености и ресурси на региона, минералните води, винарството и др. рекреационни ресурси за развиване на културен, екологичен, селски, ловен и/или спа туризъм и др.;
- Намаление на риска от замърсяване на околната среда и подобряване на екологичната инфраструктура, опазване на биологичното разнообразие;
- Подобряване на бизнес средата - модернизиране и развитие на бизнес инфраструктурата, създаване на кълстери, бизнес мрежи и индустриални/бизнес зони;
- Разширяване на трансграничното, междурегионално и транснационално сътрудничество, използване на потенциала за сближаване в развитието на урбанизационния ареал на Видин и Калафат, интегриране на регионалната икономика към европейския пазар.

Според Интегрираната териториална стратегия за развитие на СЗР за периода 2021-2027 г. приоритетите на регионите са дефинирани както следва:

- Ускоряване на растежа на регионалната икономика чрез повишаване на инвестиционната активност, на конкурентоспособността на местната икономика, устойчиво използване на регионалните поземлени ресурси, развитие на устойчив туризъм;
- Запазване и развитие на човешкия капитал чрез придобиване на умения в съответствие с пазара на труда и повишаване на заетостта и ефективността на пазара на труда;
- Повишаване на териториалната свързаност и устойчиво развитие по пътя на транспортната и цифрова свързаност, териториално сътрудничество в национален и международен план.

NORTH WEST REGION

GENERAL CHARACTERISTICS

The North West region is a part of the NUTS 1 region Northern and South-East Bulgaria. The region includes the territories of the districts of Vidin, Montana, Vratza, Pleven, Lovech and the 51 municipalities situated in them.

The region covers the northwestern parts of Bulgaria – the territory is located between the Danube River (north) and the ridge of Stara Planina (south). Its northern border is natural (Danube River) and coincides with part of the state border with the Republic of Romania. The western border coincides with the state border with Republic of Serbia, the eastern – with the North Central region, and to the south, the region borders with the Southwest and South central regions. The area of the region is 19 070 km² or 17% of the territory of the country.

The demographic structure and the tendencies in the last years in NWR are pointedly negative. According to NSI data as of 31.12.2020, the population of the region is 720 172 people and its density is 47.76 people/km². These figures are the lowest among all regions in the country. The territory of the region is under-populated, in some part depopulated, with clearly expressed, but not big urbanized centres.

The contribution of the region in the economic growth of the country is comparatively low, as the GDP of the region for 2019 compared to that of the country is 6,43%. This is the weakest indicator in the comparative plan between the six regions. The GDP per capita generated in the region in 2019 amounts to BGN 10,447 or 61.2% of the national average. Only 2,5% of the foreign direct investments in the country are in NWR, primarily in the districts of Pleven and Vratza. The industry in the region is presented mainly by the production of food, textile, rubber, plastics and other non-metal products. The region is characterized with great potential for the development of the agriculture, but its share in the established GVA for 2019 is 9,54%. The energetic infrastructure is well developed in the NWR. In the region is located the NPP Kozloduj (in the district of Vratza) – the only nuclear power plant in Bulgaria and the largest producer of electricity in the country.

On the territory of the NWR are registered 3 883 immovable cultural value (ICV). The Indicative List of the Republic of Bulgaria for UNESCO World Monuments from the region includes: Maguara, the Belogradchik rocks, etc. The share of the protected areas under NATURA 2000 occupies 31,3% of the territory of the region. They cover a large part of the National park „Central Balkan“.

The length of the road network in the NWR is 3 435 km, as only 18 km are motorways and 399 – first class roads. In recent years, the part of the Hemus Highway falling within the borders of the regions has been rapidly built.

The NWR is one of the best located in relation to the TEN-T network in the country. Two of the corridors with the respective constituent pass through its territory – Rhine-Danube (inland waterway Danube, with port Vidin) and Orient/East-Mediterranean (railway and road route in the direction Vidin-Sofia-Kulata), the presence of which requires accelerated adjustments of their parameters in accordance with the requirement of the TEN-T network. The railway network in the NWR is represented by two main lines: Railway line 2 Sofia-Mezdra-Gorna Oryahovitsa-Kaspichan-Sindel-Varna and Railway line 7 Mezdra-Vidin. Water transport is represented by the port: Vidin, Lom, Oryahovo, Somovit, Belene, as well – the Nikopol Ferry Terminal.

The peripheral location of the NWR with the respect to the country borders is an opportunity for the development of various relation in cross-border and transnational character.

DEVELOPMENT POTENTIAL

The potentials of the NWR revealed in the National Strategy for Regional Development of Republic of Bulgaria (2012-2022) are in the following areas:

- Development of the transport infrastructure – modernization of the infrastructure of Corridor 4, building a bridge at Oriahovo – Beket; improvement of the existing ports and the ferryboat complexes in Vidin, Lom, Oryahovo, Somovit and Nikopol; development of multimodal transport systems and combined transport; full usage of the water resource of the Danube River, as well as its transport and energy potential; reconstruction and modernization of the second class and thirty class roads and municipal roads;
- Improvement of human resources through investment in human capital; preserving the demographic potential with care to the youth;
- Establishing – a university and/or a specialized vocational school in the NWR – in the town of Vidin or Montana in order to keep the young people in the region and to ensure their professional development.
- Improvement of the tourism offering and the development of various tourism products and services. Usage of the unique characteristics and resources of the region, mineral waters, winery and other recreational resources for development of the cultural, environmental, rural, hunting and/or spa tourism, etc.
- Reduction of the risk of environmental pollution and improvement of the ecological infrastructure, preservation of biodiversity.
- Improvement of the business environment – modernisation and development of the business infrastructure, creation of clusters, business networks and industrial business areas,

- Extension of cross border, interregional and transnational cooperation, usage of the potential for convergence in the development of the urban are of Vidin and Kalfat, integration of the regional economy to the European market.

According to the Integrated Territorial Strategy for Development of the NWR for the period 2021-2027, the priorities of the region are defined as follows:

- Accelerating the growth of the regional economy by increasing investment activity, the completeness of the local economy, sustainable use of regional land resources, development of sustainable tourism.
- Preservation and development of human capital by acquiring skills in accordance with the labour market and increasing employment and efficiency in the labour market.
- Increasing the territorial connectivity and sustainable development through transport and digital connectivity, development of territorial cooperation nationally and internationally.

2. СЕВЕРЕН ЦЕНТРАЛЕН РЕГИОН

ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА

Северният централен регион е част от региона от ниво NUTS 1 „Северна и Югоизточна България“. Регионът се състои от областите Русе, Разград, Силистра, Велико Търново и Габрово и разположените в тях 36 общини.

Територията обхваща част от централната и източната половина на Дунавската равнина и Предбалкана, част от Централна Стара планина, както и част от Добруджа. Площта на региона възлиза на 14 974 км², което представлява 13,32% от територията на страната, което го прави един малките по площ региони в България.

Съгласно данни на НСИ към 31.12.2020 г., населението на СЦР е 764 897 жители или 11,06% от населението на страната. Относително по-голям е броят на населението в областите Велико Търново и Русе. Средната гъстота на населението в региона е 51,08 д./км², значително по-ниска от средната за страната 62,3 д./км².

Приносът на региона в икономическото развитие на страната като цяло, изчислено на база създаден БВП 2019 г., е 7,44%, което е сравнително ниско ниво. По този показател СЦР изпреварва само Северозападен регион. Създаденият в региона БВП на човек от населението през 2019 г. възлиза на 66,7% от средния за страната. В СЦР се реализират 4,4% от преките чуждестранни инвестиции в България, съсредоточени предимно в област Русе.

Структурата на промишлеността е разнообразна, като водеща е преработващата промишленост, следвана от хранително-вкусовата и текстилната и трикотажна промишленост. Делът на селското стопанство в създадената БДС за 2019 г. е едва 8,1%, независимо от високия дял на земеделските територии.

На територията на Северен централен регион са регистрирани 5 480 недвижими културни ценности (НКЦ) на материалното недвижимо културно наследство. В списъка на Световно наследство на ЮНЕСКО са включени Ивановските скални църкви (1979 г.) и Тракийската гробница край с. Свецари (1985 г.), а в този с природните паметници са включени древни и първични букови гори на Карпатите, както и Природен резерват Сребърна. В региона се намират и крепостта Царевец, пещерата Бачо Киро, крепостта Меджиди Табия, археологическите резервати Никополис ад Иструм и Сборяново, историко-архитектурните резервати Арбанаси и Боженци, римският град Нове до Свищов, крепостта Сексагинта Приста, мостът на Кольо Фичето при гр. Бяла и др.

В границите на региона се намират Национален парк „Централен Балкан“, природните паркове „Българка“, „Персина“ и „Русенски Лом“. Площта на защитените зони по НАТУРА 2000 е 21,4% и е една от най-ниските сред регионите от ниво 2 в страната

На територията на Северен централен регион попадат част от трасетата на основната ТЕН-Т мрежа, а именно:

- направленията на коридорите от основната ТЕН-Т мрежа на ЕС: „Рейнско–Дунавски“ (вътрешноводен път р. Дунав, Русе и интермодален терминал в Русе);
- железопътните направления „София–Горна Оряховица“, „Русе–Димитровград“;
- пътните направления „София–Велико Търново–Русе–Букурещ“, „Русе–Велико Търново–Стара Загора–Димитровград–АМ „Марица“;

Дължината на пътната мрежа в региона е 2 975 км, като липсват автомагистрала, а 461 км са пътища I клас. Средната гъстота на републиканската пътна мрежа в региона е 0,20 км/км² и е по-висока от средната за страната.

Северният централен регион има благоприятни възможности за икономически растеж, базиран на стратегическото му местоположение с граница р. Дунав, силните позиции в сектора на селското стопанство, наличието на университетски и научен потенциал и на редица културно-исторически обекти. Активизирането на собствените ресурси и съхраняването на собствената регионална специфика е начинът за постигане на устойчива заетост на населението в региона и намаляване на негативните демографски характеристики.

ПОТЕНЦИАЛИ ЗА РАЗВИТИЕ

Потенциалите за развитие на Северен централен регион, разкрити в Националната стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022 г.) са в следните сфери:

- Превръщане на транспорта в ключов сектор на икономиката на региона и пълноценно реализиране на възможностите за интермодален транспорт по въздух, вода и суша - развитие на Общоевропейски транспортни коридори № 7 и № 9 и коридора ТРАСЕКА като част от европейската транспортна мрежа; изграждане на интермодален терминал в Русе; подобряване на пристанищната инфраструктура в Свищов, Тутракан и Силистра, реконструкция и модернизация на съществуващия мост Русе - Гюргево, изграждане на трети мост на р. Дунав „Силистра - Кълъраш“; изграждане на скоростен път „Русе - Велико Търново - Маказа“ и тунел под прохода „Шипка“. скоростен път „Русе - Разград - Шумен“ и автомагистрала Хемус, реконструкция и модернизация на първокласен път Силистра - Шумен; развитие на международното летище Горна Оряховица, реализиране на възможностите за интермодален транспорт;
- Разширяване и изграждане на нови газопреносни мрежи и използване на потенциала на региона за изграждане на инсталации за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници, изграждане на газопровод „Русе - Гюргево“;
- Валоризиране на природното и културно наследство и активизиране на богатите природни и антропогенни туристически ресурси в отделните области на региона;
- Развитие на икономика на знанието - създаване на центрове за иновации в Русе, Велико Търново и Габрово, изграждане и обновяване на зони за растеж и създаване на клъстерни форми;
- Разширяване на трансграничното, междурегионално и транснационално сътрудничество - създаване на по-добри условия за комуникация със страните от Централна и Западна Европа и Румъния; използване на потенциалните перспективи на Русе за трансгранично коопериране в Еврорегион Русе - Гюргево.

Според Интегрираната териториална стратегия за развитие на СЦР за периода 2021-2027 г. приоритетите на региона са дефинирани както следва:

- Постигане на икономически подем и трансформация на базата на провеждане на ефективна политика за привличане на инвестиции и насърчаване на предприемачеството, изграждане на иновационна среда и мрежи за ново развитие и създаване на нови качествени работни места и подобряване достъпа до заетост.
- Развитие на човешкия потенциал и постигане на социален растеж чрез предоставяне на социални услуги, предотвратяване на рисковете от социално изключване и развитие на културната инфраструктура.
- Устойчиво териториално развитие и свързаност по пътя на развитие на транспортната и цифровата инфраструктура. Интегрирано и устойчиво развитие на трансграничното сътрудничество.

NORTH CENTRAL REGION

GENERAL CHARACTERISTICS

North Central Region is part of the regions of level 1 – North and South East Bulgaria, which includes also the North West, North East and South East region. The region consists of the districts of Rousse, Razgrad, Silistra, Veliko Tarnovo and Gabrovo and the located there 36 municipalities.

NCR covers part of the central and eastern part of the Danube Plain and the Forepart of the Central Balkan Mountains, as well as part of Dobrudzha. The regions occupies 14 974 km², which is 13,32% if the territory of the country – that is one of the smallest regions of the country.

According to the current NSI data as of 31.12.2020, the population of the NCR is 764 897 people, or 11,06% of the country population. Relatively larger is the number of the population in the districts of Veliko Tarnovo and Rousse. The average population density in the Region is 51,08 people/km², significantly lower than the national average of 62,3 people/km².

The contribution of the region to the economic development of the country in general is relatively low. The created in the region GDP per capita in 2019 amounts to 66.7% of the national average. In NCR are implemented 4.4 of the foreign direct investments in the country and the Rousse district is leading in this respect.

The industry structure is varied, the processing industry is leading, followed by food production and light industry. The agriculture Gross value added represents 8.1% of Bulgaria's total GVA.

The value of immovable cultural heritage in the NCR lies in its diversity and abundance. There are 5,480 immovable cultural values in total. The UNESCO World Heritage List includes the Ivanovo Rock Churches (1979) and the Thracian Tomb near the village of Sveshtari (1985). The Tsarevets Fortress, the Bacho Kiro Cave, the Medjidi Tabia Fortress, the Nikopolis ad Istrum and Sbornovo Archaeological Reserves, the Arbanassi and Bozhentsi Historical and Architectural Reserves, the Roman town of Nove do Svishtov, the Sexaginta Prieta Fortress, and the Kolyo Fito Bridge are also located in the area. and others.

Within the region boundaries are located the National Park "Central Balkan", natural parks "Bulgarka", "Persina", "Rousse Lom". The territory of protected areas under NATURA 2000 is 21,4% and is one of the lowest among the level 2 regions in the country.

The territory of the region consists of the following roads from TEN-T - Rhine-Danube (inland waterway Danube, with port Rousse), the railway routes "Sofia-Gorna Oryahovitsa", "Ruse-Dimitrovgrad", the road directions "Sofia – Veliko Tarnovo – Ruse – Bucharest", "Ruse – Veliko Tarnovo – Stara Zagora – Dimitrovgrad.

The length of the road network in the NCR is 2 975 km and of which 461 km are first class roads. The average density of the road network in the Region is 0.20 km/km² and is higher than the national average.

The North Central Region has favorable opportunities for economic growth based on its strategic location with border along Danube river, strong positions in the agricultural sector, the availability of academic and scientific potential and of a number of cultural and historical sites. Activation of own resources and the preservation of their regional specificity is the way to achieve sustainable employment of the local population and to reduce the negative demographic characteristics.

The potentials of the NCR revealed in the National Strategy for Regional Development of Republic of Bulgaria (2012-2022) are in the following areas:

- Making the transport a key sector of the economy of the Region and fully using the opportunities for intermodal by air, sea and land – development of European transport corridors №7 and №9 and TRASECA corridor as part of the European transport network and construction of intermodal terminal in Rousse; improvement of the port infrastructure in Svishtov, Tutrakan and Silistra, reconstruction and modernization of the existing bridge Rousse – Gyurgevo, construction of a third bridge across the Danube river – Silistra – Kalarash and construction of high-speed road Rousse – Veliko Tarnovo – Makaza and a tunnel under the pass Shipka, high-speed road Rousse – Razgrad – Shumen and Hemus Motorway, reconstruction and modernization of first class road Silistra – Shumen; development of the international airport Gorna Oryahovitsa, implementing opportunities for intermodal transport.

- Extension and construction of new natural gas transmission networks and use of the potential of the Region to build facilities for the production of energy from renewable energy sources, construction of gas pipeline Rousse – Gyurgevo;

- Capitalizing on the natural and cultural heritage and activation of the rich natural and tourist resources in the various areas of the Region;

- Development of knowledge-based economy – creating innovation centres in Rousse, Veliko Tarnovo and Gabrovo, construction and renovation of areas for growth and creation of cluster forms;

- Extending the cross-border, transnational and interregional cooperation – creation of better conditions for communication with the countries of Central and Western Europe and Romania; use of the potential prospects of Rousse for cross-border cooperation in the Euro region Rousse – Gyurgevo.

According to the Integrated Territorial Strategy for Development of the NCR for the period 2021-2027, the priorities of the region are defined as follows:

- Accelerating economic growth by pursuing effective economic policy and increasing investment activity, creating good quality jobs and better access to existing good jobs;

- Preservation and development of human capital by increasing provision of social services, prevention of social exclusion and development of cultural infrastructure;

- Sustainable territorial development and connectivity through the development of transport and digital infrastructure, integrated and sustainable development of cross-border cooperation.

3. ЮГОЗАПАДЕН РЕГИОН

ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА

Югозападният регион е част от региона от ниво NUTS 1 „Югозападна и Южна централна България“. Регионът обхваща териториите на областите Благоевград, Кюстендил, Перник, София, София (столична община) и разположените в тях 52 общини.

ЮЗР граничи с Република Сърбия, Република Македония и Република Гърция. Релефът е преобладаващо планински. Регионът обхваща планинските масиви Рила, Пирин, Витоша, Беласица и малка част от Западните Родопи. Основни речни течения са водосборите на р. Искър, Струма и Места. Площта на ЮЗР е 20 хил. кв.км, което възлиза на 18,06% от националната територия.

Показателите за общо демографско развитие на ЮЗР са по-благоприятни от останалите региони от ниво 2 в страната, основен принос за това има столицата София.

Според текущи данни на НСИ към 31.12.2020 г., населението на ЮЗР е 2 085 071 души – 30,15% от населението на страната. В област София (столична община) живее 62,8% от населението на региона. Гъстотата на населението -104 д/кв.км е значително по-висока от средната за страната. Това също се дължи на област София (столична община), имаща екстремна гъстота от 984 д/кв.км.

Регионалната икономика на ЮЗР се развива с по-бързи темпове в сравнение с останалите региони на страната. Регионът е на първо място по всички основни показатели на социално-икономическото развитие, което отново се дължи на столицата. Създаденият в региона БВП на глава от населението през 2019 г. възлиза на 167,9% спрямо средния за страната. В ЮЗР са концентрирани 59% от всички ЧПИ за България, като участието на област София (столична община) е 84% от ЧПИ за региона. Икономическата структура на региона се отличава със **силно** преобладаващ дял на сектора на услугите за сметка на свиващите се сектори на индустрията и на селското стопанство.

Системата от институции на висшето образование в Югозападния регион е най-добре развита в страната. Регионът има значителен потенциал за развитие на иновациите.

Значителен е приносът на ЮЗР към туристическия сектор на България. Най-значими неоползотворени ресурси са туристическите потенциали на природното наследство (особено минералните води) и културните ценности. Тук са разположени Рилският манастир, Боянската църква, Катедрален храм „Свети Александър Невски“, Ротондата „Свети Георги“, Базиликата „Света София“, Роженския манастир, Храм „Света Петка Българска“, Кордопуловата къща, Мелник, Мелнишките скални пирамиди, архитектурно-исторически резерват Копривщица, Крепостта Хисарлъка, Крепостта Кракра, Крепостта Урвич, Стобските пирамиди, Архитектурни резервати Ковачевица и Лещен, Паметника на Васил Левски и др. В региона се намират близо 50% от минералните води в страната. Материалната база на културата е много добре изградена. Силно развита е бизнес, ски и балнеотуризмът.

ЮЗР е важен транспортен кръстопът. През територията на региона преминават части от три от европейските транспортни коридори - №4, №8 и №10. Съхопътната връзка на ЮЗР със съседните страни се осъществява чрез осем гранично-контролни пропускателни пунктове. Регионът е с най-голяма дължина на изградената железопътна мрежа в страната и е най-добре обслуженият с въздушен транспорт от регионите на ниво 2 в България.

ПОТЕНЦИАЛИ ЗА РАЗВИТИЕ

Потенциалите за развитие на Югозападен регион, посочени в Националната стратегия за регионално развитие на Република България (2021-2027 г.), са в следните сфери:

➤ Стратегическо и възлово разположение на региона по направленията на европейските транспортни коридори, граница с три държави и добре развита мрежа от регионална и местна транспортна инфраструктура - потенциал за развитие на трансгранично, междурегионално и транснационално сътрудничество;

➤ Изграждане на автомагистрала „Струма“ - с важна роля за подобряване на свързаността на региона и за повишаване на икономическата значимост особено на южната му част. Подобна роля ще изиграе връзката през Кюстендил към Република Македония;

➤ Високата достъпност до железопътен транспорт, високата гъстота на първокласни пътища и автомагистрала, както и наличие на международното летище София подкрепя развитието на бизнеса, търговията и туризма;

➤ Наличието на национален и европейски административен, икономически и културен център - столицата София, благоприятства икономическите и културни връзки и сътрудничеството;

➤ Висока степен на изграденост на социалната и инженерната инфраструктура и концентрация на висши училища и изследователски центрове - иновативен потенциал за регионалната икономика;

➤ Силна концентрацията на ресурси - финансови, материални и човешки в региона на столицата и наличие на квалифицирани кадри в различните сектори на икономиката - привлекателен за развитие на иновации и бизнес регион;

➤ Разнообразни климатични, геоложки и хидроложки условия, уникална флора и фауна, богато разнообразие на видове, съобщества и природни местообитания, национални и природни паркове с голяма значимост на територията на региона - неocenim потенциал за развитие на туризма и за съхраняване на богато биоразнообразие с общоевропейско значение.

Според Интегрираната териториална стратегия за развитие на ЮЗР за периода 2021-2027 г. приоритетите на региона са дефинирани както следва:

- Подкрепя на регионалните потенциали за устойчив растеж по пътя на интелигентен и иновативен икономически преход и преход към неутрална по отношение на климата икономика и при активното използване на специфичните природни и културни потенциали на ЮЗР.

- По-добре свързан и устойчив регион чрез подобряване на свързаността на региона в национален и международен план и на вътрешнорегионалната достъпност.

- Териториално развитие и сближаване

- Укрепване на трансграничните перспективи

- Инвестиции за екологичната инфраструктура и биоразнообразие

SOUTH WEST REGION

GENERAL CHARACTERISTICS

The South West Region is part of the 'South West and South Central Bulgaria' level 1 region. The region includes the districts of Blagoevgrad, Kyustendil, Plovdiv, Sofia, Sofia (capital) and their 52 municipalities.

The SWR borders the Republics of Serbia, Macedonia and Greece. The terrain is mostly mountainous. The region covers the mountain ranges of Rila, Pirin, Vitosha, Belasitsa and a small part of the Western Rhodopes. The main rivers are the catchments of the Iskar, Struma and Mesta. The area of the SWR is 20 thousand sq. km, accounting for 18.06% of the national territory.

The indicators for general demographic development of the SWR are more favourable than the other Level 2 areas in the country; a major contributor to this is the capital Sofia.

According to current NSI data as of 31.12.2020, the population of the SWR is 2,085,071 people – 31,15% of the population of the country. 62,8 % of the population of the area lives in the Sofia (capital) district. Population density - 104 pop./sq. km is significantly higher than the national average. This is also due to Sofia (city) having an extreme density of 984 pop./sq. km.

The regional economy of the SWR is developing faster than the other regions of the country. The region is first in all key indicators of socio-economic development, which again is due to the capital. GDP, created in the region, per capita amounted to 167.9% of the national average. 59% of the total Foreign Direct Investments (FDI) in Bulgaria are concentrated in the SWR, as the participation of Sofia district (Sofia municipality) is 84% of FDI for the region. The economic structure of the region is characterized by the predominating share of the service sector at the expense of the shrinking sectors of industry and agriculture.

The system of higher education institutions in the SWR is the best developed in the country. The area has significant potential for development of innovation.

The contribution of the SWR to the tourist sector in Bulgaria is significant. The most significant untapped resources are the tourism potential of natural heritage (especially mineral water) and the cultural values. The area contains the Rila Monastery, the Boyana Church, the 'St. Alexander Nevski' Cathedral, the 'Sveti Georgi' Rotonda, the 'Sveta Sofia' basilica, the Rozhenski monastery, the 'Sveta Petka Bulgarska' church, the Kordopulov's House, Melnik, the sand pyramids of Melnik, Koprivshtitsa architectural and historical reserve, the Hisarlaka Fortress, the Krakra fortress, the Urvich castle, the Stobs pyramids, the Kovatchevitsa and Leshten architectural reserves, Vasil Levski monument and others. Nearly 50% of the mineral waters in the country are in the region. The cultural infrastructure is very well built. Business, skiing and spa tourism are highly developed.

The SWR is an important transport junction. The region is traversed by the three European transport corridors - No. 4, 8 and 10. The inland SWR connection with neighbouring countries is through eight border checkpoints. The region has the greatest length of railway network in the country and is best served by air in comparison to the level 2 areas of the country,

DEVELOPMENT POTENTIAL

Development potential of the South West Region, listed in the National Strategy for Regional Development of the Republic of Bulgaria (2021-2027), concerns the following areas:

➤ The key strategic location of the region as regards European transport corridors, the border with three countries and the well-developed network of regional and local transport infrastructure are a potential for the development of cross-border, transnational and inter-regional cooperation

➤ The construction of the 'Struma' highway plays an important role in improving the connectivity of the region and enhances its economic value, especially in the south. The connection with the Republic of Macedonia through Kyustendil will play a similar role.

➤ The high accessibility to rail, the high density of primary roads and highways and the international airport of Sofia all support the development of business, trade and tourism.

➤ The presence of a national and European administrative, economic and cultural centre in the region (the capital - Sofia) favours its economic and cultural ties and cooperation.

➤ The high level of construction of the social and engineering infrastructure and the concentration of universities and research centres is an innovative potential for the regional economy.

➤ The strong concentration of resources, financial, material and human, in the capital and in the region and the availability of skilled workers in different sectors of the economy make the region attractive for the development of innovation and business.

➤ The variety of climatic, geological and hydrological conditions of the region, its unique flora and fauna, the rich variety of species, communities and habitats and the national parks of great significance, provide invaluable potential for the development of tourism and the conservation of biodiversity of European significance.

According to the Integrated Territorial Strategy for Development of SWR for the period 2021-2027, the priorities of the region are defined as follows:

- Supporting regional potentials for sustainable growth through a smart and innovative economic transition and transition to a climate-neutral economy and in the active use of the specific natural and cultural potentials of SWR.

- A better connected and sustainable region by improving the region's national and international connectivity and interregional accessibility.

- Territorial development and cohesion

- Strengthening cross-border perspectives

- Investments in environmental infrastructure and biodiversity

4. ЮЖЕН ЦЕНТРАЛЕН РЕГИОН

ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА

Южен централен регион е част от региона от ниво NUTS 1 „Югозападна и Южна централна България“. На територията му се намират областите Пловдив, Пазарджик, Смолян, Кърджали и Хасково и разположените в тях 58 общини.

Южният централен регион обхваща западната половина на Горнотракийската низина, южната част на Централна Стара планина, част от Средна гора, подбалканските полета и голяма част от Родопите. ЮЦР заема 20,1% от територията на страната. Със своите 22 306 км², той е най-големият по площ сред регионите от ниво 2 в страната.

Според текущи данни на НСИ към 31.12.2020 г., на територията на ЮЦР живее 20,29% от населението на страната - 1 403 991 души, с което регионът се нарежда на второ място в България след Югозападен регион. Гъстотата на населението е 62,9 д/км², почти колкото средната за страната. В област Пловдив живее 47,5% от населението на региона.

Демографската структура и тенденциите от последните години в ЮЦР са предимно негативни. Положителното за региона е миграцията към региона, която за последните 3 години е с положителен знак е 2 683 д., за разлика от него естественят прираст е трайно отрицателен, като за 2020 г. той е -13 536 д.

В 11 общини от региона гъстотата на населението е под 20,0 д/км², което ги поставя в риск от обезлюдяване. Те са разположени в областите:

- Пазарджик – общините Батак и Стрелча;
- Пловдив – общините Брезово, Лъки и Хисаря;
- Смолян – общините Баните, Борово, Девин и Чепеларе;
- Хасково – общините Ивайловград и Маджарово

Икономическото развитие на ЮЦР е сравнително стабилно. Създаденият в региона БВП на глава от населението през 2019 г. възлиза на 11 600 лв. или 70,3% от средния за страната. В ЮЦР са реализирани 11,24% от всички чуждестранни преки инвестиции в страната. Водещо място в икономическото развитие на региона заема област Пловдив.

Стойностите на регионалната БДС по основни сектори очертават изразен потенциал и реален принос на сектора на услугите в икономическото развитие на региона с 58,8%. На второ място по важност и принос към регионалната икономика е индустриалният сектор с 35,7%. Земеделието, макар и на трето място в структурата на брутната добавена стойност – 5,5%, продължава да заема важно значение за ЮЦР.

ЮЦР се характеризира с изключително богатство на разнообразие на природни, културни, исторически забележителност и минерални води. Развитието на туризма в региона има все по-голямо значение за икономиката и заетостта. Наличните рекреационни и туристически ресурси позволяват развитието на различни видове туризъм и тяхното комбиниране, както и използването им в рамките на цялата година или поне на два сезона. В региона е силно развит зимният рекреативен и балнеоложкият туризъм.

• Тук се намират недвижими културни ценности с национална и международна известност: манастирите - Бачковски, Сопотски, Калоферски, Манастирският комплекс „Кръстова гора-Св. Троица“; тракийските култови храмове в Старосел и Перперикон; археологическите резервати „Старинен Пловдив“ и Хисаря; Тракийската гробница край с. Александрово; Тракийската гробница и византийска крепост в с.Мезек; тракийското светилище при с. Татул; Античният театър в Пловдив; Асеновата крепост пещерите Снежанка, Дяволско гърло, Ягодинска и др.

Регионът е сред най-богатите на биоразнообразие региони в страната. В него попада голяма част от Национален парк „Централен Балкан“ част от Национален парк „Рила и целият масив на Родопите. Тук попадат и най-много от защитените зони по Natura 2000. Това е един от регионите със съхранена, привлекателна и изключително разнообразна природна среда. Същевременно ЮЦР е определян като един от регионите в страната с най-влошени качества на атмосферния въздух - на **териториите** на градовете Пловдив, Асеновград, Димитровград и Кърджали. Един от най-сериозните проблеми в областта на ВиК сектора в региона е дефицитът на инфраструктура за опазване на околната среда - недоизграденост на водоснабдителната инфраструктура и на инфраструктурата за пречистване на отпадните води. Енергийната инфраструктура е много добре развита. Благоприятни са условията за изграждане на малки ВЕЦ в

планинските части на региона и за използване на слънчевата енергия за производство на електрическа енергия.

Южен централен регион е добре интегриран в транспортната мрежа на Европа. През територията му преминават направленията на европейските транспортни коридори №4, № 8, № 9 и коридорът ТРАСЕКА, осъществяващ връзка със страните от Кавказкия регион и Централна Азия. Първокласната пътна мрежа е с най-нисък относителен дял от всички региони и е разположена предимно в северната част на региона. Регионът се обслужва преобладаващо от регионална пътна мрежа от II и III клас, при това в незадоволително състояние.

Въздушният транспорт е представен от летище Пловдив - с международен статут *и включено* в разширената ТЕН-Т мрежа.. Има добра транспортна връзка със столицата и в близост до летището има жп гара на линията София - Пловдив - Бургас/ Свиленград.

ПОТЕНЦИАЛИ ЗА РАЗВИТИЕ

Потенциалите за развитие на Южен централен регион, посочени в Националната стратегия за регионално развитие на Република България (2021-2027 г.) са в следните сфери:

- Изключително богатото разнообразие на природни, културни и исторически забележителности е ресурсен потенциал за развитие на алтернативни форми за туризъм и възможност за диверсифициране на регионалната икономиката;
- Наличието на научно-изследователски центрове, висши учебни заведения и колежи е потенциал за развитие на научно-изследователска и развойна дейност;
- Благоприятното географско положение създава условия за развитието на всички видове селскостопански култури и за използване на възобновяеми енергийни източници.

Според Интегрираната териториална стратегия за развитие на ЮЦР за периода 2021-2027 г. приоритетите на региона са дефинирани както следва:

- Засилване на конкурентните позиции на ЮЦР регион чрез инвестиции във факторите на растеж по пътя на иновациите и технологичното развитие, стимулиране на предприемачеството, развитие на конкурентни сектори, базирани на местните ресурси.
- Подобряване на социалната и екологичната среда на ЮЦР посредством изграждане на екологосъобразна инфраструктура. ориентиране към по зелена, нисковъглеродна икономика
- По-балансирано териториално развитие и намаляване на неравенствата в ЮЦР чрез подобряване на транспортната и цифровата свързаност и достъпност и развитие на териториално сътрудничество.

SOUTH CENTRAL REGIONAL

GENERAL DESCRIPTION

The South Central Region (SC Region) is part of the NUTS 1 South West and South Central Bulgaria Region. The territory of the South Central Region includes the districts of Plovdiv, Pazardzhik, Smolyan, Kurdzhali and Haskovo and the 58 municipalities they consist of.

The Region includes the western half of the Upper Thracian Lowlands, the southern part of the Central Balkan Mountain Range, part of Sredna Gora Mountain, the Sub-Balkan Valleys, and a large portion of the Rhodope Mountain. The SC Region comprises 20,1% of the territory of the country. It is the largest in area (22 306 sq. km.) among the NUTS 2 regions in Bulgaria.

According to current NSI data as of 31.12.2020, as much as 20,29% of the total population of Bulgaria lives in the SC Region, its population being 1 403 991 people - under this indicator the Region ranks second in Bulgaria, following the South West Region. The population density is 62,9 people per sq. km., which is almost as high as the national average. 47,5% of the population of the Region lives in Plovdiv District.

The demographic structure and trends of recent years in the South Central Region are mostly negative. The positive thing for the region is the migration to the region, which for the last 3 years has a positive sign is 2 683 d., In contrast, the natural increase is permanently negative, as for 2020 it is -13 536 d.

In 11 municipalities in the region the population density is below 20.0 d / km², which puts them at risk of depopulation. They are located in the areas:

- Pazardzhik - the municipalities of Batak and Strelcha;
- Plovdiv - the municipalities of Brezovo, Lucky and Hissarya;
- Smolyan - the municipalities of Banite, Borovo, Devin and Chepelare;
- Haskovo - the municipalities of Ivaylovgrad and Madjarovo

The economic development of the SC Region is relatively stable. In 2019 the GDP per capita provided in the region amounted to 11 600 or 84,4% of the national average of the country. 8,8% of the national foreign direct investment (FDI) inflows are attracted by the SC Region. In terms of economic development Plovdiv District takes the leading position.

The regional levels of the gross value added (GVA) by basic sector indicate a marked potential and actual contribution of the service sector to the economic development of the Region with 58,8%. Second in significance and contribution to the regional economy is the industrial production sector with 35,7%. Agriculture, although in third position in the GVA structure – 5.5%, continues to be pretty important for the SC Region.

The SC Region is characterised by an outstanding abundance and diversity of natural, cultural and historic heritage sites and mineral water. The development of tourism in the Region is of growing importance for the economy and also employment-wise. The available tourism and recreation resources provide opportunities for the development of different types of tourism and their combination, as well as for capitalising on them either throughout the year or at least during two seasons. The Region has a well-developed winter tourism and recreation and spa tourism.

The Region hosts fixed cultural heritage sites of national and international stature: the Bachkovski, Sopotski, Kaloferski monasteries and the Krustova Gora - Sveta Troitsa Monasterial Complex; the Starosel and Perperikon Thracian temples; the Ancient Plovdiv and Hissarya archaeological reserves; the Thracian tomb by the village of Alxandrovo; the Thracian tomb and Byzantine fortress near the village of Mezek; the Thracian sanctuary near the village of Tatul; the Ancient Theatre in Plovdiv; the Assenova Krepost Fortress; the caves of Snezhanka, Dyavolsko Gurlo, Yagodinska, among others.

The Region is the richest in biodiversity among Bulgarian regions. A large portion of the Central Balkan National Park, the Rila National Park and the whole massif of the Rhodope Mountain Range fall within the remits of the Region. It hosts the largest number of Natura 2000. This is one of the regions where the natural environment is conserved, attractive and extremely diverse. Equally, the SC Region is described as one of the regions in Bulgaria with most polluted air - on the territory of the towns of Plovdiv, Assenovgrad, Dimitrovgrad and Kurdzhali. One of the most serious problems in the field of water supply and sewerage in the Region is the deficit of environmental protection infrastructure - the water supply infrastructure and the waste water treatment infrastructure are not available in all places. The energy production infrastructure is very well developed. There are favourable conditions for building small-scale Hydropower Plants in the Region's mountainous areas and the use of solar energy for electricity production.

The South Central Region is well integrated in Europe's transport network. The territory of the Region is crossed by the European Transport Corridors Nos. 4, 8 and 9, as well as the TRACECA Corridor which links the countries of the Caucasian region with those of Central Asia. The first-class road network is lowest in share, compared to the rest of the regions, and is situated primarily in the northern part of the Region. The Region's road network consists mainly of second- and third-class roads, in an unsatisfactory state at that.

Air transport is represented by Plovdiv Airport which serves international flights. It has a good transport link with the Capital city and there is a railroad in the near vicinity, namely the Sofia - Plovdiv - Bourgas/Svilengrad line.

DEVELOPMENT POTENTIALS

The development potentials of the South Central Region, as listed in the National Regional Development Strategy of the Republic of Bulgaria (2012-2022), lie in the following areas:

- The huge diversity of natural, cultural and historical cultural heritage features provides development potential in terms of resources for alternative tourism development and opportunities for diversification of the regional economy;
- The availability of science and research centres, higher-education establishments and colleges is a development potential for the R&D sector;
- The Region's favourable geographic position provides conditions for growing all types of arable crops and the use of RES.

According to the Integrated Territorial Strategy for Development of the South Central Region for the period 2021-2027, the priorities of the region are defined as follows:

- Strengthening the competitive position of the South Central Region through investments in the growth factors through innovation and technological development, stimulation of entrepreneurship, development of competitive sectors based on local resources.
- Improving the social and ecological environment of the South Central Region by building environmentally friendly infrastructure. orientation towards a greener, low-carbon economy
- On balanced territorial development and reduction of inequalities in SRC by improving transport and digital connectivity and accessibility and development of territorial cooperation.

5. СЕВЕРОИЗТОЧЕН РЕГИОН

ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА

Североизточният регион е част от региона от ниво NUTS 1 „Северна и Югоизточна България“. Регионът е съставен от областите Варна, Добрич, Шумен и Търговище и разположените в тях 35 общини.

Североизточният регион обхваща северната част на българското Черноморско крайбрежие, част от източния дял на Стара планина, част от Лудогорието и Добруджа. СИР заема 13,20% от територията на страната. Той е най-малкият по площ сред регионите от ниво 2 - 14 645 км².

Според текущи данни на НСИ към 31.12.2020 г., населението на региона възлиза на 922 230 д. или на територията на СИР живее 13,3% от населението на страната. Средната гъстота на населението е - 46,3 д/км². Демографската структура и тенденциите от последните години в СИР са негативни. В последните три години в региона се наблюдава баланс между заселени и изселени.

Икономическото състояние на Североизточния регион е на сравнително добро равнище на базата на останалите два северни региона. Създаденият в региона БВП на глава от населението през 2019 г. възлиза на 77,57% от средния за страната. Селското стопанство е с трайни традиции в региона. Над 60% от обработваемата земя в региона е заета от зърнени култури, като по този показател регионът е на първо място в страната. Регионът притежава силно развит сектор на обслужващите дейности в областта на публичните услуги, бизнеса, финансово-застрахователната сфера, транспорта и туризма. СИР е на първо място и по отношение на произведена електроенергия от ВЕИ.

СИР е сред двата водещи региона от ниво 2 в страната по степен на развитие на туризма, което се дължи изключително на морския рекреативен туризъм. Тук са изградени туристически комплекси със значителна материална база - к.к. „Златни пясъци“, к.к. „Албена“, к.к. „Св. Св. Константин и Елена“.

На територията Североизточен регион са регистрирани 3 180 недвижими културни ценности на материалното недвижимо културно наследство В списъка на Световно наследство на ЮНЕСКО на територията на Североизточния регион се намират различни обекти на материалното културно наследство. В списъка на културните паметници е включен „Мадарски конник“. Индикативната листа на Република България за световни паметници на ЮНЕСКО включва „Природен паметник Побити камъни“.

На територията на Североизточен регион в разширената ТЕН-Т мрежа попада направлението „Бургас–Варна, като допълнително са включени и нови пътни трасета: направлението Велико Търново–Шумен–Варна; скоростен път I-2 „Русе–Шумен“; скоростен път „Варна–Дуранкулак“ и железопътните връзки към Варна. Тук са включени летище Варна и пристанище Варна.

Дължината на пътната мрежа в региона е 2 682 км, като същата на автомагистрала е 95 км, а 487 км са пътища I клас. Средната гъстота на републиканската пътна мрежа в региона е 0,18 км/кв.км.

Железопътна мрежа

Всички основни линии от жп инфраструктурата в страната са включени в ТЕН-Т мрежата, а обслужващите Североизточния регион са следните: жп линия 2 София–Мездра–Горна Оряховица–Каспичан–Синдел–Варна.; жп линия 3 Илиянци–Карлово–Тулово–Дъбово–Зимница и Карнобат–Комунари–Синдел разпределителна–Варна фериботна–Разделна и жп линия 9 Русе–Каспичан

Водният транспорт е представен от:

- Пристанищен комплекс Варна, служещ за обществен транспорт с национално значение, същото е включено в разширената ТЕН-Т мрежа на територията на страната. Пристанището има връзка с жп линия 2 и жп линия 3.

- Пристанище Балчик е третото по големина товарно пристанище на Черноморското ни крайбрежие. Осъществява главно износ на зърнени храни, течни растителни масла и животни.

Въздушен транспорт е представен от Летище Варна.

Територията на региона е относително запазена в екологично отношение. Приморският регион е характерен с активна свлачищна дейност.

ПОТЕНЦИАЛИ ЗА РАЗВИТИЕ

Потенциалите за развитие на Североизточен регион, посочени в Националната стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022 г.) са в следните сфери:

- Развитие на пътната и ж.п. инфраструктура на европейските транспортни коридори - доизграждане на АМ „Хемус“ и изграждане на скоростните пътища Русе - Шумен и Варна - Дуранкулак; изграждането на АМ „Черно море“;
- Включване на пристанище Варна в нарастващия товарооборот в Черно море и утвърждаването му като основен логистичен и дистрибуторен център за връзка между общеевропейските транспортни коридори VII, VIII, IX и ТРАСЕКА;
- Висок потенциал на региона за инсталации за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници, особено на ветрогенератори в крайбрежните територии и в шелфа;
- Обогащане на морския рекреативен туризъм с разнообразни туристически продукти и услуги вследствие на уникалните културни и исторически паметници, историко- архитектурните комплекси и природни дадености;
- Използване на концентрацията на висши училища като иновативен потенциал за регионалната икономика - обвързване на науката с образованието и бизнеса;
- Превръщане на СИР в източен портал на ЕС; създаване на по-добри условия за комуникация със страните от Централна и Западна Европа и Азия и интегриране на регионалната икономика към европейския пазар;
- Обвързване на приоритетите на регионалното развитие в СИР с тези на интегрираната морска политика и консолидираните приоритети на програмата за Черноморския регион.

Според Интегрираната териториална стратегия за развитие на СИР за периода 2021-2027 г. и Морски пространствен план на Република България приоритетите на региона са дефинирани както следва:

- Повишаване на динамичността на региона в глобален мащаб, чрез развитие на интелигентна индустрия с потенциал за висок растеж - повишаване на специализацията в продукти и отрасли, характеризирани се с висока технологична и НИРД интензивност; развитие на бизнес и индустриална инфраструктура; подкрепа за икономика, свързана с морето; активизиране на селските региони чрез устойчиво селско стопанство; разнообразяване на регионалния туристически продукт.
- Териториално развитие и сближаване и осигуряване на устойчива околна среда, включващо бърза и сигурна транспортна и цифрова свързаност; запазване и подобряване качеството на околната среда; трансгранично и транснационално сътрудничество.

NORTH EAST REGION

GENERAL CHARACTERISTICS

The North East Region is part of the level 1 region “North and South-East Bulgaria”. The region is composed of the districts of Varna, Dobrich, Shumen and Targovishte and the 35 municipalities belonging to them.

The North East Region – NER region covers the northern part of the Bulgarian Black Sea coast, part of the eastern part of the Balkan Mountains, part of Ludogorie and Dobrudzha. The NER region covers 13.20% of the territory of the country. It is the smallest of the level 2 regions - area -14 645 sq.km.

According to the latest official data of National Statistic Institute from 31.12.2020, the population of the region amounted to 922 230. Or within the NER lives 13,3% of the population of the country. The average population density is - 46.3 people on sq.km. The demographic structure and trends of recent years in the NER are negative. In the last three years in the region there has been a balance between settled and displaced people.

The economic condition of the North East Region region is at a relatively good based on the other two northern regions. The GDP per capita created in the region in 2019 amounts to 77.57% of the national average. The agriculture has a lasting tradition in the area. More than 60% of the cultivated land in the region is covered by cereals and according to this indicator the region has the top rank in the country. The region has a highly developed sector of service activities in the field of public services, business, financial

and insurance, transport and tourism. NER is in the first place in terms of electricity produced from renewable energy sources.

NER is among the two leading regions of level 2 in the country in terms of tourism development, which is due exclusively to marine recreational tourism. Here are built tourist complexes with significant facilities - Golden Sands resort, Albena resort, "St. St. Constantine and Helena" resort.

On the territory of the NER are registered 3,180 immovable cultural values of the tangible immovable cultural heritage. The UNESCO World Heritage List on the territory of the Northeast region includes various objects of the tangible cultural heritage. The Madara Horseman is included in the list of cultural monuments. The indicative list of the Republic of Bulgaria for UNESCO World Monuments includes the Natural Monument "Upright stones".

On the territory of the Northeast region in the expanded TEN-T network falls the direction "Burgas-Varna", and additionally are included new road routes: the direction Veliko Tarnovo-Shumen-Varna; speed road I - 2 "Ruse-Shumen"; speed road "Varna-Durankulak" and rail links to Varna. These include Varna Airport and Varna Port.

The length of the road network in the area is 2 682 km, as 95 km are motorways and 487 km are roads I class. The average density of the road network in the area is 0, 18 km/sq km.

Railway network

All main lines of the railway infrastructure in the country are included in the TEN-T network, and the ones serving the Northeast region are the following: **railway line 2** Sofia – Mezdra – Gorna Oryahovitsa – Kaspichan – Sindel-Varna; **railway line 3** Iliyantsi – Karlovo – Tulovo – Dabovo – Zimnitsa and Karnobat – Komunari – Sindel distribution – Varna ferry Razdelna and **railway line 9** Ruse – Kaspichan.

Water transport is represented by :

- **Port complex Varna, serving for** public transport of national importance, the same is included in the extended TEN-T network on the territory of the country. The port is connected to **railway line 2** and **railway line 3**.

- **The port of Balchik** is the third largest cargo port on the Black Sea coast. It serves mainly for export of cereals, liquid vegetable oils and animals.

Air transport is represented by Varna Airport.

The territory of the region is relatively preserved in ecological terms. The coastal region is characterized by active landslides.

POTENTIALS FOR DEVELOPMENT

The potentials for development of the Northeast region, indicated in the National Strategy for Regional Development of the Republic of Bulgaria (2012-2022) are in the following areas:

- Development of road and railway infrastructure of the European transport corridors - completion of the Hemus Motorway and construction of the Ruse - Shumen and Varna - Durankulak high-speed roads; construction of the Black Sea Motorway.

- Including Varna Port in the increasing cargo turnover in the Black Sea and strengthening its position as a main logistic and distribution center for connection between the cross- European transport corridors VII, VIII, IX and TRASECA;

- High potential of the region for installations for production of energy from renewable energy sources, especially of wind generators in the coastal territories and in the shelf;

- Enrichment of marine recreational tourism with various tourist products and services due to the unique cultural and historical monuments, historical and architectural complexes and natural resources;

- Using the concentration of higher education institutions as an innovative potential for the regional economy - linking science with education and business;

- Transformation of SIR into an eastern portal of the EU; creating better conditions for communication with the countries of Central and Western Europe and Asia and integrating the regional economy into the European market;

- Linking the priorities of the regional development in the SIR with those of the integrated maritime policy and the consolidated priorities of the program for the Black Sea region.

According to the Integrated Territorial Strategy for the Development of the SIR for the period 2021-2027 and the Maritime Spatial Plan of the Republic of Bulgaria, the priorities of the region are defined as follows:

- Increasing the dynamism of the region on a global scale through the development of an intelligent industry with potential for high growth - increasing specialization in products and industries characterized by high technological and R&D intensity; development of business and industrial infrastructure; support for the maritime economy; revitalization of rural areas through sustainable agriculture; diversification of the regional tourist product.

- Territorial development, cohesion and ensuring a sustainable environment, including fast and secure transport and digital connectivity; preserving and improving the quality of the environment; cross-border and transnational cooperation.

6. ЮГОИЗТОЧЕН РЕГИОН

ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА

Югоизточният регион е част от региона от ниво NUTS 1 „Северна и Югоизточна България“. В териториалния обхват на Югоизточен регион са включени областите Бургас, Сливен, Стара Загора, Ямбол и разположените в тях 33 общини.

Регионът граничи на запад с Южен централен регион, на юг с Република Турция и планината Странджа, на изток с Черно море и на север със Североизточен и Северен централен регион, като се ограничава от Средна и Източна Стара планина. Площта на региона е 19 664 км² и съставлява 17,7% от територията на страната.

Според текущи данни на НСИ към 31.12.2020 г., населението на региона е 1 020 187 души, което представлява 14,7% от общото население в страната. По-голямата част от населението е съсредоточена в областите Бургас и Стара Загора. Гъстотата на населението е 51,9 д/км², което е под средното за страната. Засилената миграция навън от границите на региона, както и влошеният коефициент на раждаемост са причините за отрицателния естествен прираст. За последните 3 години (2018-2020 г.) механичният прираст за региона е с отрицателен знак -1 283 д., с такъв знак е и естественият прираст (2020 г.) -8 390 д.

Приносът на региона в икономическото развитие на страната е на сравнително висок. Създаденият в региона БВП на глава от населението през 2019 г. възлиза на 75,8% от средния за страната.

Индустриалният сектор в региона формира сравнително висок дял – 37,3% (2019 г.), като положителна тенденция е, че в годините той бележи постоянно нарастване. Най-значителен принос има сектор Услуги – 57,6% от формираната БВП, което се дължи главно на транспорта и туризма.

На територията на Югоизточен регион са регистрирани 4 270 недвижими културни ценности на материалното недвижимо културно наследство. Световното наследство на територията на Югоизточен регион от списъка на ЮНЕСКО се съставя от Старинен град Несебър и Казанлъшката тракийска гробница. Паметниците на културно-историческото наследство включват още археологическия резерват Кабиле, археологическите обекти в Стара Загора, Жеравна, Котел, Катунище, Бръшлян, Делтум-Дебелт. Бургас е един от градовете-центрове на културни прояви и фестивали в страната.

Дължината на пътната мрежа в региона е 3 311 км, от които автомагистралите – 223 км и пътища I клас – 607 км. Средната гъстота на републиканската пътна мрежа в региона е 0,17 км/кв.км.

В **разширената мрежа**, освен направлението „Бургас–Варна“ и възлите в съществуващата карта на TEN-T е включено и летище Бургас.

Железопътна мрежа

Всички основни линии от жп инфраструктурата в страната са включени в TEN-T мрежата, а обслужващите Югоизточния регион са следните: **жп линия 3** Илиянци–Карлово–Тулово–Дъбово–Зимница и Карнобат–Комунари–Синдел разпределителна–Варна фериботна–Разделна; **жп линия 4** Русе (граница с Р. Румъния)–Горна Оряховица–Дъбово и Тулово–Стара Загора и Михайлово–Димитровград–Подкова; **жп линия 8** Пловдив–Филипово–Скуtare и Пловдив–Разпределителна изток–Стара Загора–Зимница–Карнобат–Бургас.

Воден транспорт

Югоизточният регион има важно значение за развитието на морския транспорт и свързаните с него дейности. В него са разположени различни по мащаб и предназначение пристанища.

Пристанище Бургас – за обществен транспорт с **национално значение**. Пристанището е единственото морско пристанище в страната, включено в основната TEN-T мрежа.

Терминал „Росенец“ е за обработка на опасни наливни товари.

Пристанище Несебър е част от пристанищен комплекс Бургас – пътническо пристанище с целогодишна навигация. Други пристанища с регионално значение са тези в Поморие, Царево и Ахтопол.

Въздушният транспорт е представен от Летище Бургас, включено в широкообхватната TEN-T мрежа.

Интермодални терминали. В ЮИР функционират 2 интермодални терминали, изградени от частни фирми:

- „Стара Загора“ – част от жп линия 4
- Бургас–Долно Езерово“ – част от жп линия 8.

ПОТЕНЦИАЛИ ЗА РАЗВИТИЕ

Потенциалите за развитие на Югоизточния регион, отчетени в Националната стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022 г.) са в следните сфери:

- Развитие на различните видове транспорт - изграждане на автомагистрала „Черно море“, развитие на международното пристанище в Бургас и международното летище Бургас, реконструкция на пътищата в южната част на региона;
- Опазване на околната среда - преодоляване на последиците от прекомерното застрояване на Черноморското крайбрежие, укрепване на свлачища и предпазване на Черноморския бряг от абразия;
- Преодоляване на сезонността на морския рекреативен туризъм, създаване на условия за разнообразяване на туристическото предлагане и формиране на регионални туристически продукти;
- Разширяване на трансграничното, международно и транснационално сътрудничество, вкл. и в Черноморския регион;
- Развитие на диверсифицирана икономика, насърчаване на МСП;
- Повишаване на качеството, обхвата и достъпността до здравни, социални, образователни и културни услуги;
- ВЕИ - развитие на ветроенергетиката и използване на слънчевата енергия за производство на електроенергия.

Според Интегрираната териториална стратегия за развитие на ЮИР за периода 2021-2027 г. и Морски пространствен план на Република България приоритетите на региона са дефинирани както следва:

- Подкрепа за устойчива и интелигентна икономика чрез засилване на капацитета за научни изследвания и иновации и на въвеждането на модерни технологии; подобряване на условията за бизнес; осъществяване на плавен и ефективен индустриален преход с екологична устойчивост и ресурсна ефективност. Развитие на синя икономика, туризъм и селско стопанство с повишена добавена стойност.
 - Чиста околна среда.
 - Териториално сближаване и интегрирано развитие на градските, селските и крайбрежните региони.
 - Подобро цифрова свързаност и достъпност и ИКТ.
 - Развитие на трансграничното и транснационалното сътрудничество.

SOUTH EAST REGION

GENERAL CHARACTERISTICS

The South-east region is part of the region of level 1 "Northern and Southeastern Bulgaria". The territorial scope of the Southeastern region includes the districts of Burgas, Sliven, Stara Zagora, Yambol and the 33 municipalities located in them.

The region borders on the south with the South Central region, on the south with the Republic of Turkey and the Strandzha Mountain, on the east with the Black Sea and on the north with the Northeast and North Central region, bounded by the Middle and East Stara Planina. The area of the region is 19 664 sq km² which makes 17,7% of the national territory.

According to current data of NSI of 31.12.2020, the population of the area is 1 020 187 people, representing 14,7 % of the total population in the country. The majority of the population is concentrated in the districts of Burgas and Stara Zagora. The population density is 51,9 people per sq. km, close to the national average. Increased migration outside the region's borders, as well as the deteriorating birth rate are the reasons for the negative natural

increase. For the last 3 years (2018-2020) the mechanical growth for the region has a negative sign -1 283. The natural growth (2020) - 8 390.

The contribution of the region to the economic development of the country is relatively high. The GDP per capita created in the region in 2019 amounts to 75.8% of the national average.

The industrial sector in the region forms a relatively high share - 37.3% (2019), as a positive trend is that over the years it has been growing steadily. The most significant contribution is made by the Services sector - 57.6% of the formed GDP, which is mainly due to transport and tourism.

On the territory of the SER are registered 4,270 immovable cultural values of the tangible immovable cultural heritage. The UNESCO World Heritage List on the territory of the South-East region includes the ancient town of Nessebar and the Kazanlak Thracian tomb. The monuments of the cultural and historical heritage also include the Kabile archeological reserve, the archeological sites in Stara Zagora, Zheravna, Kotel, Katunishte, Brashlyan, Deltum-Debelt. Burgas is one of the cities-centers of cultural events and festivals in the country.

All types of transport are developed on the territory of the SER Region. The length of the road network in the region is 3 311 km, of which the motorways - 223 km and first class roads - 607 km. The average density of the road network in the region is 0, 1 7 km/sq km.

In **the extended network**, are included directions "Burgas-Varna", the nodes in the existing map of TEN-T and also the airport of Burgas.

Railway network

All main lines of the railway infrastructure in the country are included in the TEN-T network, and the ones serving the South-East region are the following: **railway line 3** Iliyantsi – Karlovo – Tulovo – Dabovo – Zimnitsa and Karnobat – Komunari – Sindel distribution – Varna ferry – Separate ; **railway line 4** Ruse (border with the Republic of Romania) – Gorna Oryahovitsa –Dabovo and Tulovo – Stara Zagora and Mihailovo – Dimitrovgrad – Podkova ; **railway line 8** Plovdiv – Filipovo – Skutare and Plovdiv – Distribution East – Stara Zagora – Zimnitsa – Karnobat – Burgas.

Water transport

The South-East region is important for the development of maritime transport and related activities. There are ports of different size and purpose.

Port of Bourgas - for public transport of **national importance**. The port is the only seaport in the country included in the main TEN-T network.

Terminal "Rosenets" is for processing dangerous liquid cargo.

The port of Nessebar is part of the port complex of Burgas - a passenger port with year-round navigation. Other ports of regional importance are those in Pomorie, Tsarevo and Ahtopol.

Air transport is represented by the Burgas airport, included in the comprehensive TEN-T network.

Intermodal terminals

There are 2 intermodal terminals in SER region, built by private companies:

- **Stara Zagora** - part of **railway line 4**
- **Burgas-Dolno Ezerovo**- part of **railway line 8**.

DEVELOPMENT POTENTIALS

The potentials for development of the South-Eastern region, reported in the National Strategy for Regional Development of the Republic of Bulgaria (2012-2022) are in the following areas:

- Development of various types of transport - construction of the Black Sea Motorway, development of the international port of Burgas and the international airport of Bourgas, reconstruction of the roads in the southern part of the region
- Enhancing environmental protection - overcoming the consequences of excessive construction on the Black Sea coast, strengthening landslides and protecting the Black Sea coast from abrasion;
- Overcoming the seasonality of marine recreational tourism, creating conditions for diversification of the tourist offer and formation of regional tourist products;
- Expansion of cross-border, international and transnational cooperation, incl. and in the Black Sea region;
- Development of diversified economy, promotion of SME promotion;

- Improving the quality, scope and accessibility of health, social, educational and cultural services;
- Renewable Energy Sources (RES) development of wind energy and use of solar energy for electricity production.

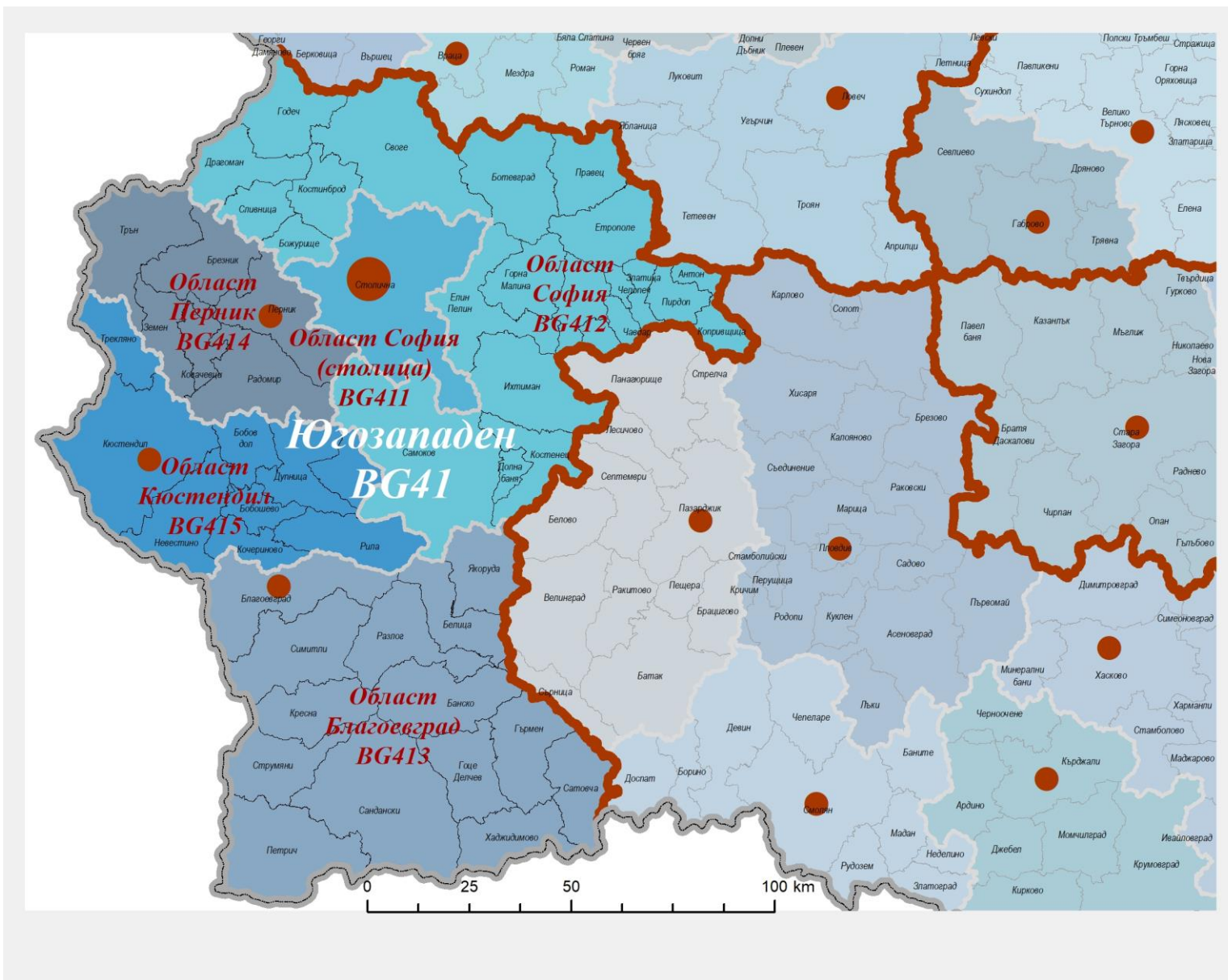
According to the Integrated Territorial Strategy for Development of SEE for the period 2021-2027 and the Maritime Spatial Plan of the Republic of Bulgaria, the priorities of the region are defined as follows:

- Support for a sustainable and smart economy by strengthening research and innovation capacity and the introduction of modern technologies; improving business conditions; implementation of a smooth and efficient industrial transition with environmental sustainability and resource efficiency. Development of blue economy, tourism and agriculture with increased added value.
 - Clean environment.
 - Territorial cohesion and integrated development of urban, rural and coastal areas.
 - Improved digital connectivity and accessibility and ICT.
 - Development of cross-border and transnational cooperation.

4. ВИЗУАЛИЗАЦИЯ НА РЕГИОНИТЕ

5. НАСЕЛЕНИЕ³

Код	Ниво	NUTS	Години					Степен на промяна в %
			2008	2009	2017	2018	2020	2018 спрямо/to 2009 г.
BG	NUTS0	Република България	7606551	7563710	7050034	7000039	6916548	-7,45
BG3	NUTS1	Северна и Югоизточна България	3953367	3922971	3524208	3487586	3427486	-11,10
BG31	NUTS2	Северозападен	916054	902537	755956	742304	720172	-17,75
BG311	NUTS3	Видин	110310	108067	86927	84865	81212	-21,47
BG312	NUTS3	Монтана	158291	155899	132214	129637	125395	-16,85
BG313	NUTS3	Враца	199702	196829	165645	162549	157637	-17,42
BG314	NUTS3	Плевен	294277	290589	244209	240380	233438	-17,28
BG315	NUTS3	Ловеч	153474	151153	126961	124873	122490	-17,39
BG32	NUTS2	Северен централен	924273	914939	794998	784168	764897	-14,29
BG321	NUTS3	Велико Търново	277520	275395	239132	235708	229718	-14,41
BG322	NUTS3	Габрово	131911	130001	110254	108404	105788	-16,61
BG323	NUTS3	Русе	251236	249144	221336	218556	212729	-12,28
BG324	NUTS3	Разград	134485	132740	113714	112229	109810	-15,45
BG325	NUTS3	Силистра	129121	127659	110562	109271	106852	-14,40
BG33	NUTS2	Североизточен	991471	988935	933705	929035	922230	-6,06

³ Източник на данните за броя на населението е Информационната система „Демография“ на Националния статистически институт. Повече данни за населението и метаданни може да бъде намерена на следните адреси:

https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=80 ;

<https://www.nsi.bg/bg/node/2974>

<https://nsi.bg/en/content/6703/population>

BG331	NUTS3	Варна	463260	465465	472120	471252	470124	1,24
BG332	NUTS3	Добрич	201499	199705	176145	173831	170298	-12,96
BG333	NUTS3	Шумен	195479	194090	172966	172355	171781	-11,20
BG334	NUTS3	Търговище	131233	129675	112474	111597	110027	-13,94
BG34	NUTS2	Югоизточен	1121569	1116560	1039549	1032079	1020187	-7,57
BG341	NUTS3	Бургас	420840	422319	411579	410331	409750	-2,84
BG342	NUTS3	Сливен	206566	204887	188433	186495	182551	-8,98
BG343	NUTS3	Ямбол	140669	138429	120470	118897	116486	-14,11
BG344	NUTS3	Стара Загора	353494	350925	319067	316356	311400	-9,85
<i>BG4</i>	<i>NUTS1</i>	<i>Югозападна и Южна централна България</i>	<i>3653184</i>	<i>3640739</i>	<i>3525826</i>	<i>3512453</i>	<i>3489062</i>	-3,52
BG41	NUTS2	Югозападен	2115042	2112519	2108394	2102205	2085071	-0,49
BG411	NUTS3	София (столица)	1247059	1249798	1325429	1328120	1308412	6,27
BG412	NUTS3	София	254220	253010	231563	229041	238476	-9,47
BG413	NUTS3	Благоевград	328783	327885	307882	305123	301138	-6,94
BG414	NUTS3	Перник	137449	136249	122421	120880	120426	-11,28
BG415	NUTS3	Кюстендил	147531	145577	121099	119041	116619	-18,23
BG42	NUTS2	Южен централен	1538142	1528220	1417432	1410248	1403991	-7,72
BG421	NUTS3	Пловдив	704057	701684	669796	668334	666398	-4,75
BG422	NUTS3	Хасково	259007	256408	231276	228141	223625	-11,02
BG423	NUTS3	Пазарджик	292534	290614	257965	255479	251300	-12,09
BG424	NUTS3	Смолян	126536	124795	107282	105421	101887	-15,52
BG425	NUTS3	Кърджали	156008	154719	151113	152873	160781	-1,19

6. ИНТЕНЗИТЕТИ И БОНУСИ

NUTS CODE	NUTS_NAME_BG	NUTS_LEVEL	Тип регион	Базов интензитет (вкл. за големи предприятия) Т. 179-183 от РАГ в %		Бонус за средни предприятия Т. 186 в процентни пункта	Бонус за малки предприятия Т. 186 в процентни пункта	Бонус по т. 184 от РАГ в процентни пункта Гранични с „а“		Бонус по т. 187 от РАГ ФСП в процентни пункта	Бонус по т. 188 от РАГ Загуба на население в процентни пункта
				От 1.1.2022 до 31.12.2024 г.	от 1.1.2025 до 31.12.2027 г.			От 1.1.2022 до 31.12.2024 г.	от 1.1.2027 до 31.12.2027 г.		
BG	България	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BG3	Северна и Югоизточна България	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BG31	Северозападен	2	а	50	50	10	20	-	-	-	-
BG311	Видин	3	а	50	50	10	20	-	-	-	10
BG312	Монтана	3	а	50	50	10	20	-	-	-	10
BG313	Враца	3	а	50	50	10	20	-	-	-	10
BG314	Плевен	3	а	50	50	10	20	-	-	-	10
BG315	Ловеч	3	а	50	50	10	20	-	-	-	10
BG32	Северен централен	2	а	50	50	10	20	-	-	-	-
BG321	Велико Търново	3	а	50	50	10	20	-	-	-	10
BG322	Габрово	3	а	50	50	10	20	-	-	-	10
BG323	Русе	3	а	50	50	10	20	-	-	-	10
BG324	Разград	3	а	50	50	10	20	-	-	-	10
BG325	Силистра	3	а	50	50	10	20	-	-	-	10
BG33	Североизточен	2	а	50	50	10	20	-	-	-	-
BG331	Варна	3	а	50	50	10	20	-	-	-	-
BG332	Добрич	3	а	50	50	10	20	-	-	-	10
BG333	Шумен	3	а	50	50	10	20	-	-	-	10
BG334	Търговище	3	а	50	50	10	20	-	-	-	10
BG34	Югоизточен	2	а	50	50	10	20	-	-	-	-
BG341	Бургас	3	а	50	50	10	20	-	-	-	-
BG342	Сливен	3	а	50	50	10	20	-	-	-	-
BG343	Ямбол	3	а	50	50	10	20	-	-	-	10

BG344	Стара Загора	3	а	50	50	10	20	-	-	10	-
BG4	Югозападна и Южна централна България	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BG41	Югозападен	2	в	20	15	10	20	-	-	-	-
BG411	София (столица)	3	в	20	15	10	20	-	-	-	-
BG412	София	3	в	20	15	10	20	15	20	-	-
BG413	Благоевград	3	в	20	15	10	20	15	20	-	-
BG414	Перник	3	в	20	15	10	20	-	-	-	5
BG415	Кюстендил	3	в	20	15	10	20	-	-	-	5
BG42	Южен централен	2	а	50	50	10	20	-	-	-	-
BG421	Пловдив	3	а	50	50	10	20	-	-	-	-
BG422	Хасково	3	а	50	50	10	20	-	-	-	10
BG423	Пазарджик	3	а	50	50	10	20	-	-	-	10
BG424	Смолян	3	а	50	50	10	20	-	-	-	10
BG425	Кърджали	3	а	50	50	10	20	-	-	-	-

*За периода от 1.1.2022 г. до 31.12.2024 г. базовият интензитет в регион Югозападен от 20% се получава като към 15 % по т. 182, (2) от Насоките за регионална държавна помощ (2021/С 153/01) се добавят 5 процентни пункта съгласно т. 183 от Насоките.	*For the period from 01/01/2022 until 31/12/2024 The baseline intensity in a region southwest of 20% is obtained as to 15% according to p. 182 (2) of the Guidelines for regional aid (2021 / C 153/01) 5 percentage points are added according to item 183 of the Guidelines.
** Комбинирането на бонусите е възможно при условията на т. 48 от Насоките за регионална държавна помощ (2021/С 153/01) до абсолютен максимум от 75%, с цел спазване на изискването поне 25 % от допустимите разходи да се финансират чрез собствени ресурси или чрез външно финансиране под форма, която не включва публична финансова подкрепа.	** The combination of bonuses is possible under the terms of p. 48 of the Regional State Guidelines 2022-2027 on (2021 / C 153/01) up to an absolute maximum of 75%, in order to comply with the requirement at least 25% of eligible costs to be financed through own resources or through external financing in a form that does not include public financial support.

7. ПОЯСНЕНИЯ /CLARIFICATIONS

На равнище големи проекти се прилага „коригиран размер на помощта“ по смисъла на т. 19/3/ от Насоките за регионална държавна помощ (2021/С 153/01) по следната формула: $\text{коригиран размер на помощта} = R \times (A + 0,50 \times B + 0,34 \times C)$ където: R е максималният интензитет на помощта, приложим в съответния регион, с изключение на увеличения интензитет на помощта за МСП A е частта от допустими разходи, до 50 млн. EUR, B е частта от допустимите разходи между 50 и 100 млн. EUR, а C е частта от допустимите разходи над 100 млн. EUR	At the level of large projects, an "adjusted amount of aid" within the meaning of p. 19/3 / of the Regional Aid Guidelines (2021 / C 153/01) applies according to the following formula: $\text{adjusted aid amount} = R \times (A + 0,50 \times B + 0,34 \times C)$ where: R is the maximum aid intensity applicable in the area concerned, excluding the increased aid intensity for SMEs. A is the part of eligible costs equal to EUR 50 million, B is the part of eligible costs between EUR 50 million and EUR 100 million, and C is the part of eligible costs above EUR 100 million